

Tisková zpráva

Ztotožnění s výroky o EU – duben 2017

- ⊙ Respondenti nejčastěji souhlasili s tvrzením týkajícím se nárůstu byrokracie a zřizování zbytečných úřadů, které přináší členství ČR v Evropské unii (84 %).
- ⊙ Podobný podíl dotázaných souhlasí s tím, že členství v EU přináší více možností práce, studií a obecně žití v zemích Evropské unie (82 %).
- ⊙ Naopak tři pětiny respondentů si nemyslí, že by ČR měla díky členství v EU kvalitnější zákony (26 % souhlasí, 60 % nesouhlasí).

Zpracovali: Pavel Giebel, Naděžda Čadová
Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.
Tel.: 210 310 588; e-mail: cvvm@soc.cas.cz

V reprezentativním šetření CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., byla v dubnu 2017 vybraným občanům položena otázka, zda souhlasí či nesouhlasí s několika výroky o Evropské unii.¹ Sledování postojů vůči Evropské unii je pravidelnou součástí našich šetření, což nám umožňuje mapovat jejich vývoj v dlouhodobém časovém horizontu.

Graf 1 zachycuje zhodnocení kladných a záporných stránek členství ČR v Evropské unii, které proběhlo v průzkumu opakovaně pomocí otázky mapující míru souhlasu s výroky o některých možných dopadech členství naší země v Evropské unii.

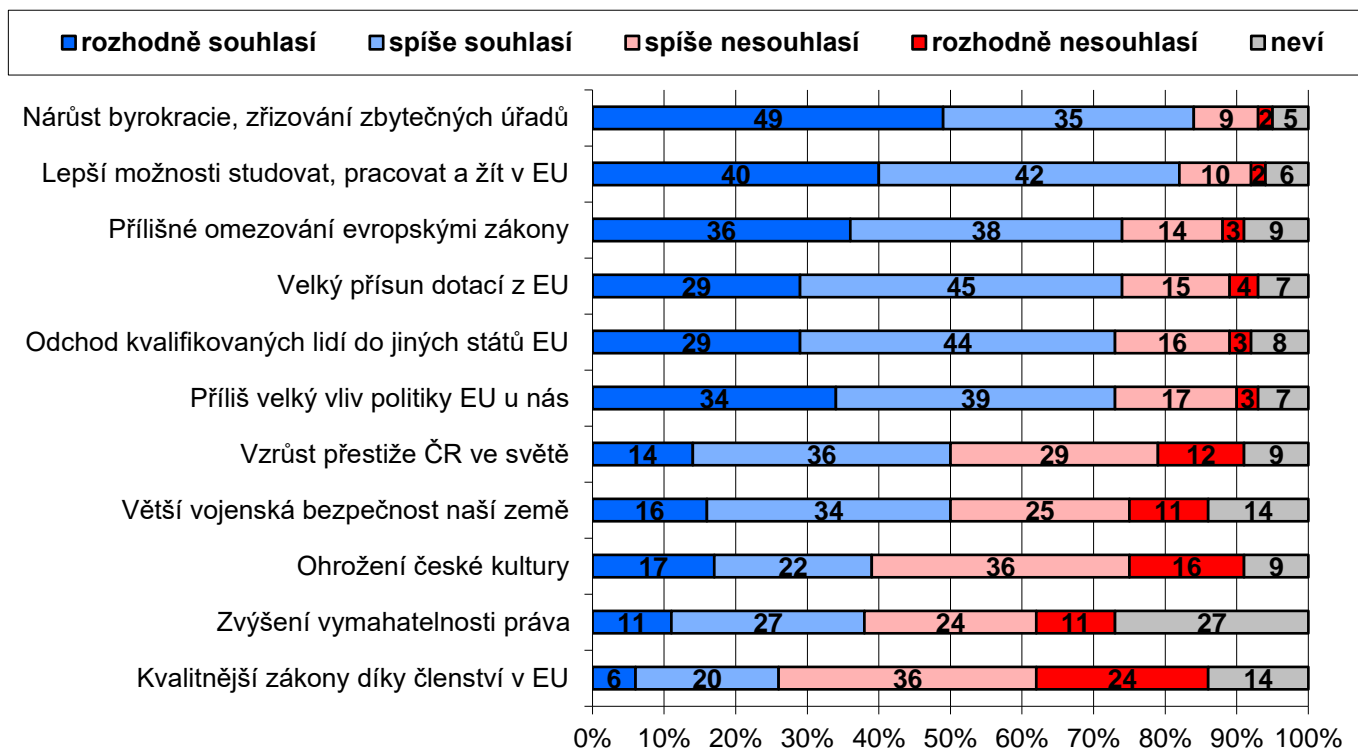
Respondentům byly nabídnuty záporné výroky, ze kterých lidé nejvíce souhlasili s tvrzením týkajícím se nárůstu byrokracie a zřizování zbytečných úřadů, které přináší členství ČR v Evropské unii, a to v 84 %, z toho 49 % respondentů souhlasí rozhodně a 35 % spíše. I přílišné omezování evropskými zákony hodnotí respondenti jako výrok, se kterým souhlasí, a to v 74 % (36 % rozhodně a 38 % spíše). Respondenti také z téměř tří čtvrtin souhlasí s tím, že kvůli členství ČR v EU odcházejí kvalifikovaní lidé za prací do jiných členských států EU (73 %, přičemž 29 % souhlasí rozhodně a 44 % spíše) a stejně tak souhlasí s tím, že členstvím ČR získává Evropská unie příliš velký vliv na politiku a rozhodování v naší republice (73 %, z čehož 34 % souhlasí rozhodně a 39 % spíše). Na druhé straně ohrožení české kultury, které by mělo přinést členství v EU, podle respondentů výrazně nehrozí. S tímto výrokem nesouhlasí celých 52 % dotázaných (souhlasí 39 %).

Zbylé výroky jsou orientovány na klady členství ČR v Evropské unii. Nejvíce lidé souhlasí s tím, že členství v EU přináší více možností práce, studií a obecně žití v zemích Evropské unie. S tímto výrokem souhlasí celkem 82 % respondentů (40 % rozhodně a 42 % spíše). Lidé jsou si také vědomi výhod dotací z evropských fondů, jelikož s výrokem o velkém přísunu těchto dotací do ČR souhlasí téměř tři čtvrtiny dotázaných (74 %, z čehož 29 % souhlasí rozhodně a 45 % spíše). Dotázaní respondenti také ve větší míře souhlasí s tím, že členství v EU znamená pro ČR nárůst prestiže ve světě (50 % souhlasí, 41 % nesouhlasí). Stejně tak lidé souhlasí s tím, že členství v EU znamená pro ČR zajištění větší vojenské bezpečnosti (50 % souhlasí, 36 % nesouhlasí). Naopak tři pětiny respondentů si nemyslí, že by ČR měla díky členství v EU kvalitnější zákony (26 % souhlasí, 60 % nesouhlasí). V otázce

¹ Znění otázky: „Nyní Vám přečtu několik tvrzení o členství České republiky v Evropské unii a Vy mi, prosím, řekněte, nakolik s nimi souhlasíte, či nesouhlasíte: a) Členství v EU vzrostla prestiž ČR ve světě. b) Členství ČR v EU přináší nárůst byrokracie a zřizování zbytečných úřadů. c) Členství ČR v EU ohrožuje českou kulturu. d) Členství ČR v EU znamená velký přísun dotací z fondů EU. e) ČR má díky členství v EU kvalitnější zákony. f) Členství ČR v EU znamená odchod kvalifikovaných lidí za prací do jiných zemí EU. g) Členstvím ČR v EU získala unie příliš velký vliv na politiku a rozhodování u nás. h) Členstvím ČR v EU je zajištěna větší vojenská bezpečnost naší země. i) Členství ČR v EU je doprovázeno přílišným omezováním evropskými zákony. j) Členstvím ČR v EU jsme získali lepší možnosti studovat, pracovat a žít v zemích EU. k) Členstvím ČR v EU se zvýšila vymahatelnost práva.“

vymahatelnosti práva jsou respondenti nejistí, s tímto výrokem souhlasí 38 % a nesouhlasí 35 %, více než čtvrtina jich navíc odpověděla, že neví (27 %).

Graf 1: Souhlas/nesouhlas s výroky o členství ČR v EU (%)

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost 3. – 13. 4. 2017, 1033 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

K porovnání výsledků současných s výsledky z minulých let nám poslouží následující tabulka 1. Barevně zvýrazněné hodnoty v tabulce označují změny oproti stavu hodnot z předchozího dotazování, které probíhalo v dubnu 2016, kdy respondenti reagovali na stejné výroky. Zelená barva označuje zvýšení hodnoty, červená naopak snížení procentuálního podílu odpovědí.

Více než loni se dotázaní přiklonili k výroku o nárůstu prestiže ČR ve světě v souvislosti se členstvím ČR v EU. V loňském roce odpovědělo 45 % respondentů, že s výrokem souhlasí, zatímco nyní souhlasí 50 % dotázaných. Snížil se i počet respondentů, kteří s tímto výrokem o prestiži ČR ve světě nesouhlasí, a to ze 46 % na současných 41 %. V obou případech je tedy rozdíl 5 procentních bodů. Je však nutné si všimnout, že v roce 2016 byla hodnota souhlasných odpovědí dokonce 55 %, to znamená, že pokles v roce 2016 byl pouze přechodný a ztotožnění s tímto výrokem má v průběhu let kolísavý charakter. Lidé také více vnímají dotace z evropských fondů, jelikož z loňských 69 % respondentů, kteří s výrokem souhlasí, se hodnota dostala na současných 74 %, což je hodnota zatím nejvyšší za poslední sledované roky. I zde je možné pozorovat pokles odpovědí nesouhlasných, a to z 23 % na současných 19 %, což je nejnižší hodnota za sledované roky. Větší podíl dotázaných také souhlasí s výrokem, že členství v EU nabízí větší množství studijních a pracovních příležitostí a možností žít v EU. Oproti loňským 77 % nyní souhlasí s tímto výrokem 82 % dotázaných, což je opět nárůst o 5 procentních bodů a současná hodnota 82 % je nejvyšší za poslední sledované roky. Zde je rovněž možné zároveň pozorovat pokles těch respondentů, kteří s výrokem nesouhlasí. Pokles je z 16 % na současných 12 %, což je opět nejméně za celou dobu sledování.

Co se týče nárůstu byrokracie a zřizování zbytečných úřadů v souvislosti s členstvím v EU, oproti roku 2016 méně respondentů nesouhlasí s tímto výrokem. Pokles nesouhlasných odpovědí je zde z 15 % na současných 11 %, přičemž stejný stav byl zaznamenán v roce 2014.

Více respondentů nesouhlasí s tím, že by členství v EU ohrožovalo českou kulturu. Nárůst nesouhlasných odpovědí oproti loňskému roku je ze 48 % na současných 52 %. V tabulce je však z let předchozích patrné, že hodnota nesouhlasných odpovědí byla i vyšší (např. v roce 2009 či 2014).

Více respondentů také souhlasí s výrokem o vymahatelnosti práva. Zde je vidět nárůst z 34 % na současných 38 %. I zde je však z předchozích let patrné, že stoupající tendence souhlasně odpovídajících respondentů byla v roce 2016 přechodně přerušena nižší hodnotou, a to již zmíněných 34 %.

Tabulka 1: Souhlas/nesouhlas s výroky o členství ČR v EU (%) – časové srovnání

SOUHLAS / NESOUHLAS	4/09	4/11	4/12	4/13	4/14	4/15	4/16	4/17
Nárůst byrokracie, zř. bytěčných úřadů	75/16	79/16	82/12	82/13	84/11	80/14	81/15	84/11
Lepší možnosti studovat, pracovat a žít	76/15	76/18	72/19	75/17	79/15	78/16	77/16	82/12
Přílišné omezování evropskými zákony	61/24	66/25	73/18	72/19	71/20	71/20	74/18	74/17
Velký přísun dotací z EU	64/23	65/27	61/28	68/24	70/21	71/21	69/23	74/19
Odchod kvalifikovaných lidí do států EU	62/28	59/35	58/32	64/27	65/28	70/23	72/21	73/19
Příliš velký vliv politiky EU u nás	56/31	64/28	67/24	68/25	67/25	66/25	71/22	73/20
Vzrůst prestiže ČR ve světě	61/30	48/46	46/46	49/42	51/42	55/37	45/46	50/41
Větší vojenská bezpečnost naší země	55/28	52/37	46/37	52/31	55/32	55/32	50/38	50/36
Ohrožení české kultury	28/59	36/56	38/51	39/50	36/57	36/52	42/48	39/52
Zvýšení vymahatelnosti práva	31/38	34/44	33/39	36/40	35/40	37/39	34/38	38/35
Kvalitnější zákony díky členství v EU	25/56	23/63	22/63	23/61	24/59	28/57	26/59	26/60

Pozn.: Údaje v tabulce představují součty podílů odpovědí „rozhodně souhlasí“ + „spíše souhlasí“/„rozhodně nesouhlasí“ + „spíše nesouhlasí“. Dopočet do 100 % tvoří odpovědi „nevím“.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost.

Technické parametry výzkumu

<i>Výzkum:</i>	<i>Naše společnost, v17-04</i>
<i>Realizátor:</i>	<i>Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.</i>
<i>Projekt:</i>	<i>Naše společnost – projekt kontinuálního výzkumu veřejného mínění CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i.</i>
<i>Termín terénního šetření:</i>	<i>3. – 13. 4. 2017</i>
<i>Výběr respondentů:</i>	<i>Kvótní výběr</i>
<i>Kvóty:</i>	<i>Kraj (oblasti NUTS 3), velikost místa bydliště, pohlaví, věk, vzdělání</i>
<i>Zdroj dat pro kvótní výběr:</i>	<i>Český statistický úřad</i>
<i>Reprezentativita:</i>	<i>Obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let</i>
<i>Počet dotázaných:</i>	<i>1033</i>
<i>Počet tazatelů:</i>	<i>244</i>
<i>Metoda sběru dat:</i>	<i>Osobní rozhovor tazatele s respondentem - kombinace dotazování CAPI a PAPI</i>
<i>Výzkumný nástroj:</i>	<i>Standardizovaný dotazník</i>
<i>Otázky:</i>	<i>PM.160</i>
<i>Kód zprávy:</i>	<i>pm170529</i>
<i>Zveřejněno dne:</i>	<i>29. května 2017</i>
<i>Zpracovali:</i>	<i>Pavel Giebel, Naděžda Čadová</i>

Slovníček pojmů:

Kvótní výběr – napodobuje strukturu základního souboru (u nás je to obyvatelstvo České republiky starší 15 let) pomocí nastavení velikosti vybraných parametrů, tzv. kvót. Jinými slovy kvótní výběr je založen na stejném procentuálním zastoupení vybraných vlastností. Pro tvorbu kvót používáme údaje z Českého statistického úřadu. V našich výzkumech jsou stanoveny kvóty na pohlaví, věk, vzdělání, region a velikost obce. Vzorek je tedy vybrán tak, aby procentuální podíl např. mužů a žen ve vzorku odpovídal procentuálnímu podílu mužů a žen v každém kraji ČR. Podobně je zachován procentuální podíl obyvatel jednotlivých krajů ČR, občanů různých věkových kategorií, lidí s různým stupněm dosaženého vzdělání a z různých velkých obcí.

Reprezentativní výběr je takový výběr z celé populace, z jehož vlastností se dá platně usuzovat na vlastnosti celé populace. V našem případě to tedy znamená, že respondenti jsou vybráni tak, abychom zjištěné údaje mohli zobecnit na obyvatele České republiky starší 15 let.

Centrum pro výzkum veřejného mínění (CVVM) je výzkumným oddělením Sociologického ústavu AV ČR, v.v.i.. Jeho historie sahá do roku 1946, kdy jako součást Ministerstva informací začal fungovat Československý ústav pro výzkum veřejného mínění. Současné Centrum vzniklo v roce 2001 převedením svého předchůdce (IVVM) z Českého statistického úřadu do Sociologického ústavu AV ČR, v.v.i.. Včlenění do vědecké instituce zaručuje kvalitní odborné zázemí a kredit pracoviště; jako součást akademického prostředí musí CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., splňovat veškeré nároky a dosahovat tak té nejvyšší odborné úrovně. Hlavní náplní práce oddělení je výzkumný projekt Naše společnost, v jehož rámci je prováděno deset šetření ročně. Jedná se o průzkum veřejného mínění na reprezentativním vzorku české populace od 15 let, kterého se vždy účastní přibližně 1000 respondentů. Omnibusová podoba dotazníku umožňuje pokrýt velkou šíři námětů, a do šetření jsou proto pravidelně řazena politická, ekonomická i další obecně společenská témata. Jsou využívány jak opakované otázky, které umožňují sledovat vývoj zkoumaných jevů, tak náměty nové, reagující na aktuální dění. Díky dlouhodobému a kontinuálnímu charakteru je tento vědecký projekt zkoumání veřejného mínění v České republice ojedinělý

„Aktivita byla podpořena Strategii Akademie věd AV21 v rámci výzkumného programu „Globální konflikty a lokální souvislosti: kulturní a společenské výzvy.“.